

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 50/2018-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. februára 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou Bardač, s. r. o., Lovinského 22, Bratislava, za ktorú koná advokát a konateľ Mgr. Róbert Bardač, PhD., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 12 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a Protokolu č. 12 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 140/2016 z 27. apríla 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. augusta 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 12 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 14

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a Protokolu č. 12 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Cdo 140/2016 z 27. apríla 2017 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na základe návrhu sťažovateľa Okresný súd Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom sp. zn. 11 C 380/2009 zo 6. júla 2010 (ďalej len „rozsudok o zrušení výživného“) zmenil svoj predchádzajúci rozsudok sp. zn. 12 C 132/2003 z 27. januára 2004 tak, že zrušil vyživovaciu povinnosť sťažovateľa k odporkyni od 1. júla 2010, zastavil konanie o zníženie vyživovacej povinnosti sťažovateľa voči odporkyni s tým, že o náhrade trov konania rozhodne až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Po právoplatnosti rozsudku o zrušení výživného okresný súd rozhodol o náhrade trov konania uznesením sp. zn. 11 C 380/2010 z 28. októbra 2010 v spojení s opravným uznesením z 18. januára 2011 (ďalej len „uznesenie o trovách konania“), ktorým sťažovateľovi náhradu trov konania nepriznal, keďže tento si náhradu trov konania neuplatnil. Proti označenému uzneseniu odporkyňa podala odvolanie, ktoré Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) odmietol z dôvodu, že smerovalo len proti dôvodom rozhodnutia. Na základe dovolania odporkyne najvyšší súd uznesením sp. zn. 6 Cdo 208/2011 z 25. januára 2012 rozhodnutie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Podľa názoru najvyššieho súdu odvolanie odporkyne nesmerovalo len proti dôvodom rozhodnutia, ale aj proti jeho výroku, pričom okresný súd opomenul rozhodnúť o návrhu odporkyne na náhradu trov konania, preto krajský súd mal vrátiť vec okresnému súdu na doplnenie rozhodnutia. Okresný súd po vrátení veci rozhodol doplniacím uznesením z 19. júna 2012, ktorým doplnil výrok o nepriznaní trov konania odporkyni. Na základe odvolania sťažovateľa krajský súd uznesením sp. zn. 4 Co 392/2012 z 28. septembra 2012 uznesenie o trovách konania v spojení s doplniacím uznesením z 19. júna 2012 potvrdil. Na základe mimoriadneho dovolania najvyšší súd uznesením sp. zn. 6 M Cdo 6/2013 z 26. februára 2014 zrušil uznesenie o trovách konania v spojení s doplniacím uznesením z 19. júna 2012 a vec vrátil okresnému súdu na nové konanie. Následne o trovách konania opätovne rozhodol okresný súd podľa § 143 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) uznesením zo 16. júna 2014, ktorým zaviazal

sťažovateľa zaplatiť odporkyni náhradu trov právneho zastúpenia v sume 801,01 €. Priznanie náhrady trov konania odporkyni odôvodnil tým, že odporkyňa svojím správaním nedala príčinu na podanie návrhu. Proti uzneseniu okresného súdu zo 16. júna 2014 podal sťažovateľ odvolanie, v ktorom poukázal na to, že okresný súd opomenul zohľadniť existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 150 ods. 1 OSP. Okresný súd následne vydal opravné uznesenie sp. zn. 11 C 380/2009 z 11. augusta 2014 (ďalej len „opravné uznesenie“), ktorým doplnil odôvodnenie uznesenia okresného súdu zo 16. júna 2014 tak, že *„Súd nezistil u navrhovateľa splnenie podmienok na uplatnenie § 150 ods. 1 OSP v intenciách rozhodnutia NS SR..., pretože súdu nepreukázal, že odporcu pred začatím konania požiadal o informácie o jeho štúdiu. Iné dôvody hodné osobitného zreteľa na uplatnenie § 150 ods. 1 OSP súd nezistil, ani ich navrhovateľ netvrdil.“*

Proti opravnému uzneseniu podal sťažovateľ samostatne odvolanie. O odvolaniach sťažovateľa rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 3 Co 548/2014 z 31. decembra 2015 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) tak, že uznesenie okresného súdu zo 16. júna 2014 v znení opravného uznesenia potvrdil a sťažovateľa zaviazal zaplatiť odporkyni trovy odvolacieho konania v sume 46,76 €. Dovolanie sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu najvyšší súd napadnutým uznesením ako neprípustné odmietol. Najvyšší súd sa teda z dôvodu odmietnutia dovolania nezaoberal vecnou správnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu.

3. Sťažovateľ namieta porušenie označených práv napadnutým uznesením, ktoré podľa sťažovateľa svojím výkladom zakladá nerovnosť medzi ním a odporkyňou, nedôstojné postavenie sťažovateľa voči odporkyni, teda diskriminuje sťažovateľa. Porušenie práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces sťažovateľ odôvodňuje tým, že najvyšší súd nerozhodol o celej predloženej veci, porušil jeho právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a právo na ústavne konformný výklad právnych noriem. V tejto súvislosti bližšie argumentoval:

„Sťažovateľ podal nielen odvolanie zo dňa 10. júla 2014 voči Uzneseniu OS 3/ v jeho časti ktorou bola sťažovateľovi uložená povinnosť k náhrade trov konania Odporkyni, ale aj osobitne odvolanie zo dňa 17. septembra 2014 voči Opravnému uzneseniu.“

V Uznesení KS 3/ sa však Krajský súd v Bratislave vôbec nevyjadruje k odvolacím dôvodom ani námietkam sťažovateľa uvedeným v sťažovateľovom odvolaní zo dňa... 17. septembra 2014 voči Opravnému uzneseniu, sťažovateľ tak bol toho názoru, že zo strany Krajského súdu v Bratislave išlo o porušenie vyššie špecifikovaných práv sťažovateľa na základe absencie náležitého odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

V Uznesení NS SR 3/ však Najvyšší súd SR uvádza, že Krajský súd v Bratislave vôbec nerozhodol o odvolaní sťažovateľa voči Opravnému uzneseniu údajne preto, že takéto odvolanie v spise nie je, údajne preto, že sťažovateľ ho nepodal...

Sťažovateľ sa tak až doručením Uznesenia NS SR 3/ dozvedá, že o jeho odvolaní zo dňa 17. septembra 2014 proti Opravnému uzneseniu Krajský súd v Bratislave, ani Najvyšší súd SR vôbec nekonali a nerozhodli o ňom, pretože ho údajne nemajú v súdnom spise. Sťažovateľ tak nemal skôr inú možnosť ako až teraz Ústavnému súdu SR preukázať, že odvolanie zo dňa 17. septembra 2014 skutočne podal nielen včas, ale aj to, že také odvolanie aj bolo Okresnému súdu Bratislava IV riadne a včas doručené.“

Podľa sťažovateľa najvyšší súd v napadnutom uznesení ponechal celkom bez povšimnutia námietku sťažovateľa, že „Opravné uznesenie je nezákonné, pretože Okresný súd Bratislava IV pri vydaní Opravného uznesenia postupoval v rozpore s § 164 OSP (nešlo o opravu chýb v písaní, počítaní alebo iných zrejmych nesprávnosti)“ ako aj jeho námietku, že „Uznesenie OS 3/, Opravné uznesenie a Uznesenie KS 3/ zrazu bez akéhokoľvek zdôvodnenia a bez doplnenia dokazovania vychádzajú z celkom iných skutkových zistení ako boli jednotne zistené vo všetkých Uzneseníu OS 3/ predchádzajúcich rozhodnutiach všeobecných súdov v tomto konaní.“

4. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo sťažovateľa na rovnosť v dôstojnosti i v právach zaručené čl. 12 ods. 1 Ústavy SR, zákaz diskriminácie sťažovateľa zaručený čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a Protokolom č. 12 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, právo sťažovateľa na spravodlivý proces zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd, uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6Cdo/140/2016, zo dňa 27. apríla 2017, a postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal, porušené boli.

... Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6Cdo/140/2016, zo dňa 27. apríla 2017 sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

... Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky sa ukladá, aby sťažovateľovi uhradil jeho trovy konania vo výške 374,81 EUR na účet jeho právneho zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

8. Predmetom sťažnosti je námietka porušenia v záhlaví rozhodnutia označených práv napadnutým uznesením, ktorým najvyšší súd odmietol ako neprípustné dovolanie sťažovateľa proti rozhodnutiam súdov nižšieho stupňa o trovách konania.

9. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

10. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00), a tiež by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

11. Z napadnutého uznesenia vyplýva, že predmetom napadnutého konania je záväzok sťažovateľa na náhradu trov konania odporkyňi v sume 801,01 € a trov odvolacieho konania v sume 46,76 €, teda trov v celkovej sume 847,77 €, ktorú z hľadiska jej výšky možno považovať za bagateľnú.

12. Ústavný súd opakovane vo svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že ak Občiansky súdny poriadok (v minulosti) a Civilný sporový poriadok (v súčasnosti) upravujú, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nie je prípustné vo veciach, v ktorých je napadnuté právoplatné rozhodnutie neprevyšujúce (v súčasnosti) desaťnásobok minimálnej mzdy, táto skutočnosť predstavuje vo sfére všeobecného súdnictva zákonný dôvod na odmietnutie dovolania z dôvodu neprípustnosti vzhľadom na to, že ide o sumu bagateľnú (pozri napr. IV. ÚS 358/08 alebo IV. ÚS 717/2013), ktorá vylučuje u bagateľných vecí prieskum rozhodnutí vydaných všeobecnými súdmi, potom by bolo proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý aj do roviny ústavného súdnictva (IV. ÚS 431/2012). Aj preto ústavný súd v prípadoch, keď je v hre zjavne bagateľná suma, poskytuje ústavnoprávnu ochranu sťažovateľom len v celkom výnimočných prípadoch, ak sťažnosť signalizuje, že došlo k zásahu do základných práv alebo slobôd v mimoriadne závažnom rozsahu [intenzite (IV. ÚS 414/2010, IV. ÚS 79/2011, IV. ÚS 251/2011)]. Vo veci sťažovateľa o takýto výnimočný prípad podľa názoru ústavného súdu celkom zjavne nejde. Ani námietku sťažovateľa, že krajský súd nerozhodol o jeho odvolaní proti opravnému uzneseniu, ústavný súd nepovažoval za relevantnú, dosahujúcu ústavnoprávnu intenzitu, keďže opravným uznesením boli doplnené dôvody uznesenia okresného súdu zo 16. júna 2014 o trovách konania, proti ktorému dovolanie nie je prípustné (§ 421 ods. 2 Civilného sporového poriadku). Napokon sťažovateľ v petite sťažnosti, ktorým je ústavný súd viazaný, ani neoznačil krajský súd za porušovateľa svojich označených práv.

13. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že vo veci sťažovateľa nie sú podľa jeho doterajšej judikatúry splnené podmienky na poskytnutie ústavnej ochrany, a preto sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (obdobne II. ÚS 804/2015, I. ÚS 477/2017).

14. Keďže sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd sa už ďalšími návrhmi sťažovateľa v nej uplatnenými nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. februára 2018